

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств м. Києва і Київської
області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств м. Києва і Київської області в IV кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **м. Києва і Київської області** у IV кварталі 2024 року свідчать, що на тлі війни, браку кваліфікованих працівників, недостатнього попиту респонденти послабили свої очікування щодо обсягу виробництва товарів і послуг в Україні, однак дещо поліпшили очікування перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася вища інфляція. Девальваційні очікування залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств регіону очікували:

- зменшення обсягу виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 7.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 1.0%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.4%. Найоптимістичніші очікування були в підприємств сільського господарства (баланс відповідей – 37.5%), найнижчі – у респондентів будівництва і торгівлі («мінус» 22.2% та «мінус» 21.4% відповідно);
- зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами: 56.0% респондентів очікують, що інфляція перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 46.7%), у цілому по Україні – 53.7%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжували називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікувало 94.1% респондентів (у попередньому кварталі – 90.5%), у цілому по Україні – 92.8%;
- помірне поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – 0.5% (у III кварталі 2024 року – «мінус» 2.0%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 1.2%. Найвищі очікування були в респондентів підприємств переробної промисловості (баланс відповідей – 29.6%). Водночас очікування підприємств енерго- та водопостачання найпесимістичніші («мінус» 37.5%);
- збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції, у тому числі на зовнішньому ринку: баланси відповідей – 13.0% та 8.3% відповідно (у попередньому кварталі – 15.4% та 3.4% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – 9.0% та 7.7% відповідно;
- збільшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 2.1% та 10.0% відповідно (у попередньому кварталі – 0.5% і 6.4% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 1.6% та 9.3% відповідно;
- незначне зменшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 2.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.4%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 6.6%. Найоптимістичніші очікування в респондентів підприємств переробної промисловості (баланс відповідей – 18.5%), найпесимістичніші – у респондентів підприємств будівництва («мінус» 33.3%);
- зростання цін на товари / послуги, що купують і продають підприємства, високими темпами: баланси відповідей – 90.3% та 73.9% відповідно (у попередньому кварталі – 92.2% та 79.9% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на реалізацію продукції власного виробництва в респондентів торгівлі (баланс відповідей – 90.3%). За оцінками респондентів, найбільше на подорожчання товарів / послуг власного виробництва впливали курс гривні до іноземних валют, ціни на енергоносії та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 62.7% та 60.5% відповідно (у попередньому кварталі – 65.7% та 56.5% відповідно) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежували воєнні дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників та недостатній попит (графік 5).

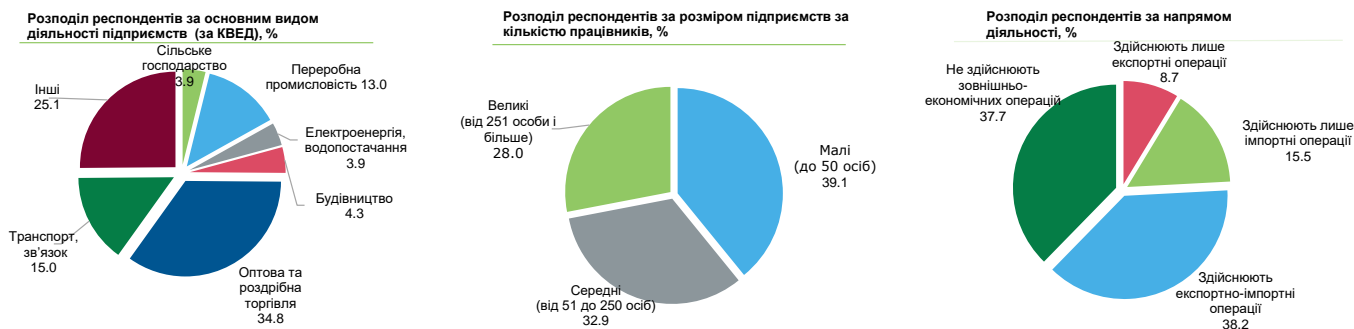
Підприємства дещо послабили свої очікування щодо потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 9). Респонденти, які планували брати кредити (30.9% опитаних), надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом залишаються жорсткими (графік 10). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави (графік 11).

96.1% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

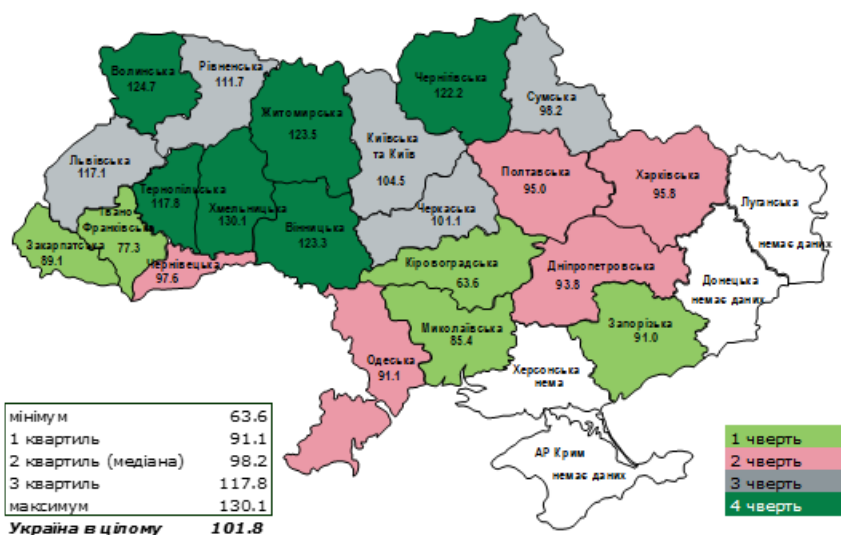
- поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий: баланс відповідей – 2.9% (як у III кварталі 2024 року), у цілому по Україні – «мінус» 6.1%. Найвищі оцінки в респондентів підприємств переробної промисловості – 22.2%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 7.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.7%);
- підприємства були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей: баланс відповідей – 11.7% (у III кварталі 2024 року – 16.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 31 жовтня – 26 листопада 2024 року;
- опитано всього 207 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, енерго- та водопостачання, будівництво, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств м. Києва і Київської області щодо їх ділової активності (за складовими)

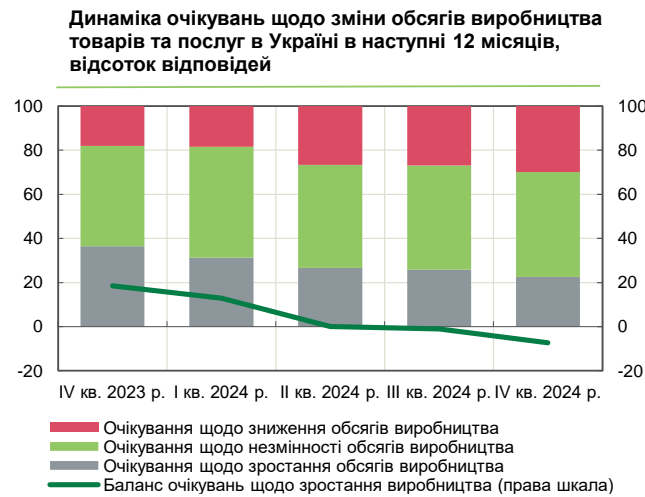
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	14.8	6.3	3.4	-2.0	0.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	21.8	14.0	14.9	15.4	13.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	1.6	2.6	-1.1	0.5	2.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	13.9	12.4	9.7	6.4	10.0
кількості працівників	4.5	-0.5	-3.9	-5.4	-2.9

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

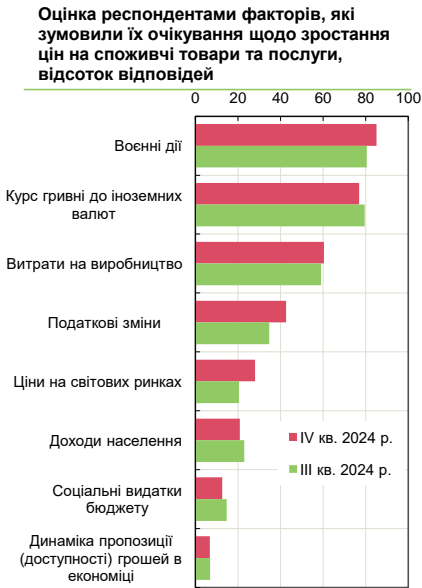
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

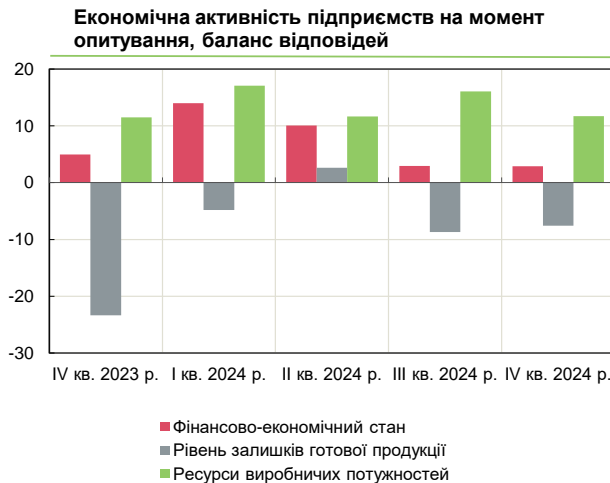
Графік 1

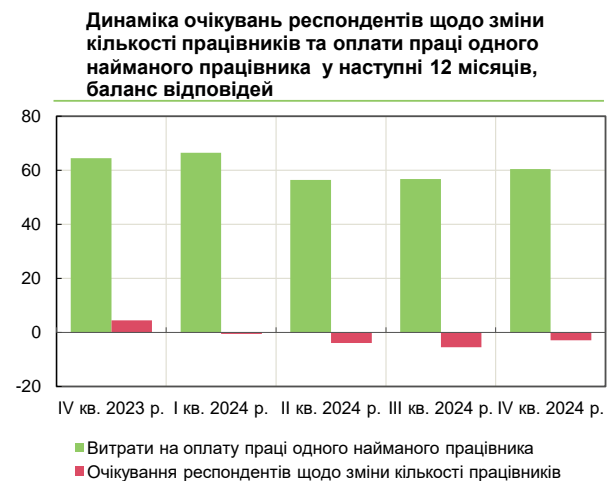
Графік 2

Графік 3

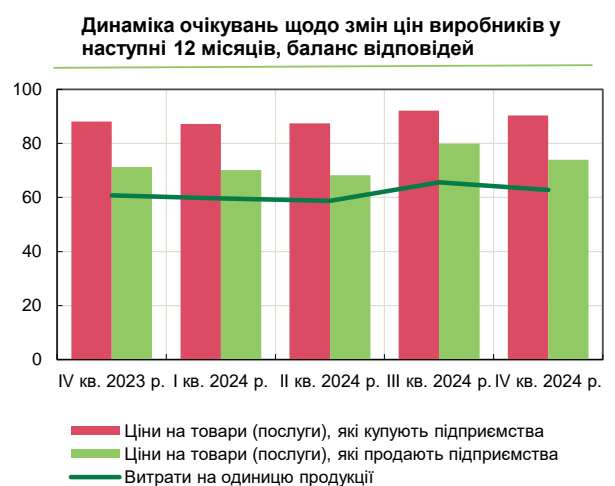
Графік 4

Графік 5

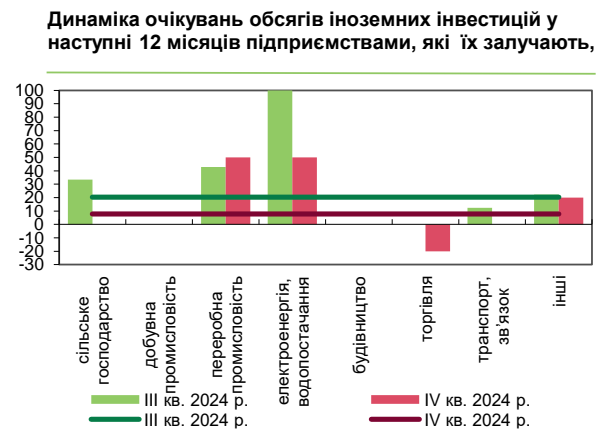
Графік 6

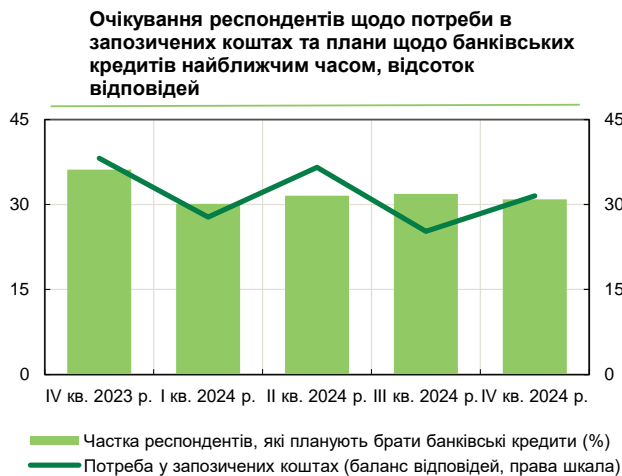
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

Графік 11

